

M 05

Direcció de Benestar Social

Memòria 2005

Direcció de Benestar Social

Sumari

	Introducció	pàg. 5
1	El marc dels acords institucionals de Benestar Social	pàg. 7
2	Xarxa bàsica de serveis socials d'atenció primària	pàg. 11
3	Serveis d'atenció domiciliària	pàg. 17
4	Serveis d'atenció a les urgències i les emergències socials	pàg. 21
5	Serveis d'atenció a les persones sense sostre	pàg. 22
6	Serveis de suport a la inclusió social	pàg. 26
7	Serveis d'acció comunitària	pàg. 31
8	Serveis d'immigració i interculturalitat	pàg. 34
9	Serveis per a la infància i l'adolescència	pàg. 37
10	Serveis per a la gent gran	pàg. 42

Introducció

Durant l'any 2005, a la Direcció de Benestar Social hem continuat duent a terme l'activitat normal i alhora hem anat posant les bases, programàtiques i organitzatives, per a un desenvolupament de serveis que permeti l'abordatge de les noves necessitats socials i l'assoliment dels objectius fixats en el Pla d'Actuació Municipal 2004-2007.

Pel que fa a l'activitat normal, cal destacar la intervenció dels equips d'emergències socials en l'esfondrament del barri del Carmel succeït a finals de gener, que va obligar a posar a prova, amb èxit, la professionalitat d'aquests equips.

Pel que fa a l'activitat orientada a la visió estratègica dels serveis, es pot classificar en tres eixos que, en conjunt, pretenen dotar la ciutat de l'organització i els recursos i serveis necessaris per abordar els canvis socials i les necessitats emergents i garantir la construcció d'una ciutat inclusiva i socialment cohesionada.

Aquests tres eixos són els següents:

- a) Acords institucionals** amb la Generalitat de Catalunya,
- b) Desenvolupament programàtic** en l'horitzó de l'any 2010,
- c) Creixement, estructuració i diversificació** dels recursos i serveis per abordar els canvis socials i atendre les necessitats emergents.

En el marc dels acords institucionals, cal destacar-ne tres:

- 1. L'Acord d'equipaments** d'atenció social especialitzada, signat al mes de juliol, per dotar la ciutat d'equipaments d'atenció a la infància, a les persones grans i a les persones amb discapacitat.
- 2. El Conveni marc** que reconeix la capitalitat de Barcelona i estableix un horitzó de finançament fins a l'any 2014.
- 3. L'Acord per a la creació del Consorci de Serveis Socials**, que inicia el desplegament de la Carta Municipal en l'àmbit dels serveis socials.

Pel que fa a l'eix programàtic, cal destacar les accions següents:

- 1. S'han aprovat el Pla Municipal d'Inclusió Social. Barcelona Inclusiva 2005-2010 i el Marc Municipal per a l'Acció Comunitària.**
- 2. S'ha dissenyat l'estratègia per a la millora permanent de l'atenció social primària.**
- 3. S'han constituït els grups de treball per elaborar el Programa Municipal per a les Famílies 2006-2010 i el Programa Municipal per a la Infància i l'Adolescència 2007-2010.**

De l'eix de creixement, estructuració i diversificació dels recursos i serveis, cal destacar el següent:

1. **El creixement** en els serveis d'atenció a persones sense sostre, teleassistència i el servei d'atenció domiciliària.
2. **L'estructuració** de serveis que posen les bases per treballar en xarxa amb les entitats socials (xarxes d'atenció a persones sense sostre, de centres oberts d'atenció a la infància, d'inserció sociolaboral i d'interculturalitat), elaborant el model de ciutat dels casals de la gent gran i definint el coeficient de distribució de recursos del servei d'atenció domiciliària.
3. **La diversificació** dels serveis d'atenció a persones sense sostre (persones en situació d'exclusió social intensa).

Aquestes línies de treball s'han de consolidar en els anys vinents amb l'objectiu de fer de Barcelona una ciutat socialment cohesionada, acollidora, diversa i socialment justa.

1

El marc dels acords interinstitucionals de Benestar Social

1.1 El Consorci de Serveis Socials

El Consorci de Serveis Socials, previst a la Carta Municipal, té com a objectiu desenvolupar, en l'àmbit de Barcelona, els serveis, els establiments, els programes i les activitats de prevenció, atenció i promoció social per tal de garantir un bon accés als serveis i dotar la ciutadania d'una atenció de proximitat. De les seves funcions, cal destacar la capacitat de proposar la planificació general de tota la xarxa de serveis socials a Barcelona, com també la programació i la gestió de serveis socials especialitzats adreçats als col·lectius de dones i infants en risc, persones amb discapacitat i persones drogodependents.

L'any 2005 s'han acordat els estatuts del Consorci de Serveis Socials i la constitució d'una comissió mixta per impulsar de manera efectiva la posada en funcionament del Consorci. Els estatuts es publicaran en un Decret de la Generalitat de Catalunya l'any 2006.

1.2 L'acord d'equipaments d'atenció social especialitzada

Al mes de juliol del 2005, l'Ajuntament i la Generalitat van signar un conveni per a la construcció, al llarg del període 2005-2007, de cinquanta nous equipaments de serveis socials a Barcelona. Aquest acord implica una inversió pública aproximada de 100 milions d'euros, la creació d'unes 2.600 noves places d'atenció social especialitzada i l'increment de la cobertura fins a unes 4.350 persones. La distribució territorial dels equipaments es fa en els deu districtes de la ciutat.

Nous equipaments de serveis socials. Barcelona 2005-2007

35 equipaments públics

Persones grans

10 residències assistides
11 centres de dia

Persones amb discapacitat i malaltia mental

2 residències per a persones amb discapacitat psíquica profunda
2 residències per a persones amb discapacitat psíquica lleugera o mitjana
1 residència per a persones amb gran discapacitat física
1 llar residència per a persones amb malaltia mental

Infants

2 o 3 centres residencials de primera acollida
5 centres residencials d'acció educativa
1 centre residencial d'acció educativa intensiva

Total 2.000 places noves

15 equipaments concertats amb la iniciativa social

Persones amb discapacitat i malaltia mental

Residències per a persones amb discapacitat psíquica profunda
1 residència per a persones amb discapacitat psíquica lleugera o mitjana
6 residències per a persones amb gran discapacitat física
Centres de dia d'atenció especialitzada
Llars residència per a persones amb malaltia mental

Total 600 places noves

1.734 noves places amb finançament públic

Ajuts per a l'acolliment residencial assistit (fins a 1.366 persones)
Ajuts per a llars residències de persones amb discapacitats (fins a 368 persones)

Total 1.734 persones beneficiades

Entre l'octubre i el desembre del 2005, ja s'ha formalitzat la cessió de 5 solars —als districtes de l'Eixample, Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Nou Barris i Sant Andreu— i la constitució corresponent de drets reals i superfície a favor de la Generalitat, per tal que es pugui iniciar el procés de construcció dels equipaments.

1.3 El conveni marc de serveis socials

Cada any l'Ajuntament i la Generalitat signen un conveni marc a través del qual la Generalitat aporta un volum determinat de recursos per finançar els serveis socials d'atenció

primària i especialitzada que gestiona l'Ajuntament. Al llarg dels anys 2001 i 2004, el conveni marc es va incrementar en una mitjana d'un 7,4 % (taula 1).

Conveni marc de serveis socials entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya. Evolució 2001-2004		Taula 1
Any	Quantitat total	% d'increment
2001	7.660.020,86	8,0
2002	8.567.598,80	11,8
2003	9.175.542,42	7,1
2004	9.420.086,76	3,0

En euros.

El 2005 presenta tres novetats rellevants:

- S'inclou per primer cop una aportació d'1,2 milions d'euros destinada de manera específica a **finançar el servei d'atenció domiciliària**. S'acorda que durant els anys 2006-2008 aquesta aportació tindrà continuïtat i es concretarà en un percentatge que no serà **mai inferior al 30 %** del volum total que la Generalitat destinarà al conjunt de Catalunya.
 - S'incorpora una dotació econòmica específica en concepte de capitalitat destinada bàsicament a les despeses destinades als serveis d'atenció a persones en situació d'exclusió extrema, i es fixa que el finançament municipal per aquest concepte tendirà a no superar el 33 % del cost total.
 - S'acorda que l'aportació de la Generalitat al finançament dels serveis municipals d'atenció primària es concretarà, a partir de 2006, en increments anuals successius, de manera que **l'any 2014 l'aportació de l'Ajuntament no superarà el 33 %** del cost total dels serveis. Avui l'aportació municipal se situa al voltant del 8 % del cost total.
- Amb aquests acords, el conveni marc de l'any 2005 (taula 2) assoleix un **increment de recursos econòmics del 26,4 %** (el 32,2 % en el finançament dels serveis d'atenció social primària i el 15,3 % en el finançament dels serveis d'atenció social especialitzada).

Conveni marc de serveis socials entre l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya. Distribució dels recursos econòmics. Evolució 2004-2005

Taula 2

	2004	2005	% d'increment
Atenció primària	6.632.703,00	8.772.765,98	32,2
Atenció especialitzada	2.788.164,60	3.215.116,99	15,3
Infants	1.742.499,28	2.007.456,54	15,2
Persones amb discapacitat	1.045.665,32	1.207.660,45	15,4
Total	9.420.086,76	11.987.882,97	26,4

En euros.

2

Xarxa bàsica de serveis socials d'atenció primària

2.1 Centres de serveis socials

Els serveis socials d'atenció social primària estan orientats a prevenir les situacions de marginació o exclusió i a promoure les prestacions socials de suport personal, d'informació, d'atenció i d'ajut a tots els ciutadans i ciutadanes, especialment a les persones, les famílies i els col·lectius que, per raó de dificultats de desenvolupament i d'integració en la societat, manca d'autonomia personal, disminucions físiques, psíquiques o sensorials, problemes familiars o marginació social, requereixen aquests serveis.

Els centres de serveis socials són l'equipament base de referència del sistema de serveis socials. Estan distribuïts geogràficament per cobrir tot el territori i són el primer punt d'accés de la ciutadania a tota la xarxa de serveis socials.

Estan dotats d'un equip multidisciplinari que té funcions d'atenció social a problemes, déficits o situacions que impedeixen un desenvolupament normalitzat de la vida quotidiana de les persones, i orienta i cerca els recursos socials existents per donar solució a les demandes o problemàtiques presentades.

Disposen de suports professionals per abordar la diversitat (mediació intercultural i servei de traduccions) i l'especificitat (suport jurídic) d'algunes de les seves intervencions.

Hi ha 33 centres de serveis socials a la ciutat (un més que l'any 2004, ja que l'annex del Coll es va convertir en centre de serveis socials).

L'any 2005 els equips bàsics d'atenció social primària (EBASP) estaven formats per 250 professionals (186 treballadors i treballadores socials i 64 educadors i educadores). A finals d'any, la plantilla es va reforçar amb 20 treballadors i treballadores socials per a l'atenció de població nouvinguda) (taula 3).

Les persones ateses en els centres de serveis socials han augmentat el 2005 un 8,8 %. Les unitats d'atenció dutes a terme han augmentat un 3,7 %.

Personal de plantilla o interi dels equips bàsics d'atenció social primària el 31 de desembre de 2004. Distribució per districtes. Ajuntament de Barcelona*.

Taula 3

Districtes	Treballadors/es socials	Treballadors/es socials equivalents a 37,5 hores	Educadors/es socials	Educadors/es equivalents a 37,5 hores	Total personal	Professionals equivalents a 37,5 hores
Ciutat Vella	30	28,7	11	10,7	41	39,4
Eixample	24	21,9	6	5,3	30	27,2
Sants-Montjuïc	23	22,1	8	7,3	31	29,4
Les Corts	5	4,6	2	2,0	7	6,6
Sarrià - Sant Gervasi	9	8,1	3	2,7	12	10,8
Gràcia	12	11,6	4	3,8	16	15,4
Horta-Guinardó	19	17,6	7	6,7	26	24,3
Nou Barris	23	21,6	9	8,6	32	30,2
Sant Andreu	15	14,4	6	6,0	21	20,4
Sant Martí	26	24,9	8	7,5	34	32,4
Total	186	175,5	64	60,6	250	236,1

* A finals de l'any 2005 s'incorporen 20 treballadors/res socials adscrits al Sector de Serveis Personals.

La xarxa bàsica de serveis socials d'atenció primària comprèn una cartera de serveis socials diversa (taules 4 i 5).

- a) Atenció social individual i familiar
- b) Suport i atenció psicològica
- c) Assessorament jurídic
- d) Atenció grupal
- e) Accions comunitàries

a) Atenció social individual i familiar

Atenció social individual i familiar als centres de serveis socials. Barcelona, 2004-2005

Taula 4

	2004	2005	% de variació
Persones ateses als centres de serveis socials	38.429	41.793	8,8
Entrevistes realitzades pels equips bàsics d'atenció social primària	132.969	137.890	3,7

Atenció individual i familiar als centres de serveis socials. Distribució per districtes. Barcelona, 2005

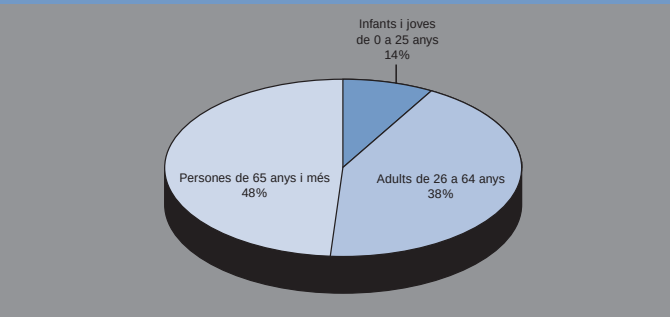
Taula 5

	Ciutat Vella	Eixample	Sants- Monjuïc	Les Corts	Sarrià- Sant Gervasi	Gràcia	Horta- Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Centres de serveis socials	5	4	3	2	2	3*	4	4	3	4	33
Usuaris atesos	6.068	5.587	5.142	1.268	2.002	3.230	4.646	4.516	3.784	5.550	41.793
Entrevistes fetes	27.000	15.164	18.903	3.522	6.279	9.881	15.950	13.530	12.089	15.572	137.890

* Al mes d'octubre de 2005, el districte de Gràcia va tenir dos centres de serveis socials: Gràcia i el Coll.

Població atesa als centres de serveis socials. Distribució per grans grups d'edat. Barcelona, 2005

Figura 1

Les persones grans de més de 65 anys són el grup més significatiu i important de la població que va als centres de serveis socials. L'any 2004 aquest grup representava el 41,40 %.

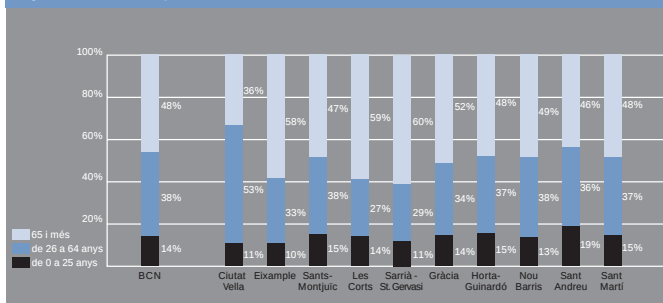
Hi ha una clara tendència a augmentar, mentre disminueix el grup d'infants i adolescents

(15,40 % el 2004) i el de persones adultes (43,20 % el 2004) (figura 1).

L'Eixample, les Corts i Sarrià - Sant Gervasi són els districtes amb un percentatge d'atenció a la gent gran més alt (figura 2).

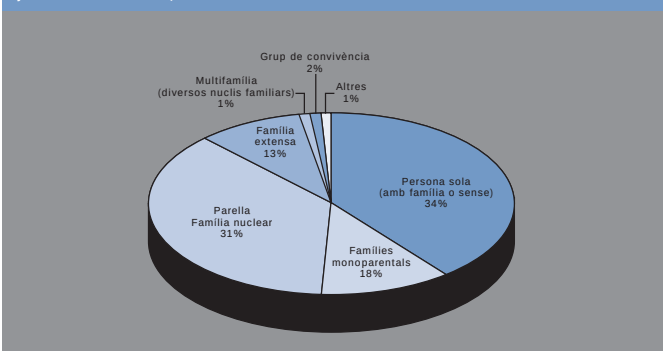
Població atesa als centres de serveis socials. Distribució per grans grups d'edat segons els districtes. Ajuntament de Barcelona, 2005

Figura 2

Famílies ateses als centres de serveis socials. Distribució segons la tipologia. Ajuntament de Barcelona, 2005

Figura 3

Per tipologia de famílies, les persones soles (34 %), les famílies nuclears (31 %) i les famílies monoparentals (18 %) són els tres col·lectius més nombrosos que fan ús dels serveis socials (figura 3).

b) Suport i atenció psicològica

Servei d'atenció, assessorament i orientació psicològica prestat pels psicòlegs i psicòlogues dels centres de serveis socials, que complementa i dona suport a la intervenció socioeducativa dels altres professionals dels equips d'atenció social primària.

Es tracta d'un servei estabilitzat en el nombre de persones ateses, amb una mitjana de 6,5 entrevistes/sessions per persona, la qual cosa suposa un lleuger increment sobre l'any 2004, que se situava en 6,1 (taules 6 i 7).

Atenció i suport psicològic. Distribució per districtes. Ajuntament de Barcelona, 2005

Taula 6

	Ciutat Vella	Eixample	Sants-Monjuïc	Les Corts	Sarrià-Sant Gervasi	Gràcia	Horta-Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí	Total
Persones ateses	302	297	139	60	50	83	311	124	130	184	1.680
Entrevistes fetes	1.398	2.219	604	296	290	760	2.164	652	587	613	10.852

Atenció i suport psicològic. Ajuntament de Barcelona, 2005

Taula 7

	2004	2005	% de variació
Persones ateses	1.682	1.680	- 0,12
Entrevistes fetes	10.282	10.852	5,5

c) Assessorament jurídic

Són serveis prestats per advocats i advocades que ofereixen orientació i assessorament jurídic, els quals complementen i donen suport a la tasca dels equips d'atenció social primària.

Aquest servei és utilitzat pel 7,3 % de les persones ateses als centres de serveis socials, amb una intensitat de 2,5 entrevistes per persona.

És un servei força estabilitzat tant pel que fa al nombre de persones ateses com al nombre d'entrevistes per persona, com també amb relació a les consultes fetes pels professionals dels equips dels centres de serveis socials (taula 8 i 9).

3

Serveis d'atenció domiciliària

Atenció i suport jurídic als centres de serveis socials. Distribució per districtes. Barcelona, 2005 Taula 8

Districte	Persones ateses	Entrevistes (total)	Consultes de professionals
Ciutat Vella	451	1.025	512
Eixample	355	1.220	735
Sants-Montjuïc	492	1.094	381
Les Corts	74	185	74
Sarrià - Sant Gervasi	113	371	212
Gràcia	232	894	561
Horta-Guinardó	298	684	347
Nou Barris	327	720	336
Sant Andreu	273	515	153
Sant Martí	451	960	424
Total	3.066	7.668	3.735

Atenció i suport jurídic als centres de serveis socials. Barcelona, 2004-2005 Taula 9

	2004	2005	% de variació
Persones ateses	3.025	3.066	1,4
Entrevistes (total)	7.601	7.668	0,9
Consultes de professionals	3.714	3.735	0,6

Els serveis d'atenció domiciliària són un conjunt de serveis que es duen a terme al mateix domicili de la persona o la família per tal de prevenir o minorar el deteriorament de les condicions i la qualitat de vida habitual d'aquest nucli, de manera que s'aconsegueixi millorar l'autonomia social o funcional de les persones ateses a fi que puguin desenvolupar el seu projecte de vida.

3.1 Atenció personal

Servei d'atenció a famílies o persones dut a terme per professionals (treballadors i treballadores familiars) que donen suport a les activitats bàsiques de la vida diària o a les necessitats de relació de les persones, fent activitats d'atenció a la persona i a la llar i d'integració a l'entorn.

Desenvolupen les seves activitats d'atenció a la dependència física, psíquica o d'acció socioeducativa a partir de plans personalitzats d'intervenció fixats pels professionals del treball social dels centres de serveis socials.

L'any 2005 s'han atès 5.379 llars, que representen 9 de cada 1.000 llars de la ciutat (taula 10). El perfil majoritari d'aquest servei està format per gent gran (80,6%) que viuen en llars unipersonals (53%) (taula 11).

Llars ateses pels serveis d'atenció domiciliària per districtes. Barcelona, 2005 Taula 10

Llars per sectors de població					Percentatge de llars per sectors de població					
	Gent gran	Infància i Família	Persones Adultes	Persones amb disminució	Total	Gent gran	Infància Família	Adults	Persones amb disminució	Total
Ciutat Vella	679	55	162	50	946	71,8	5,8	17,1	5,3	100
Eixample	775	17	47	43	882	87,9	1,9	5,3	4,9	100
Sants-Montjuïc	549	28	33	37	647	84,9	4,3	5,1	5,7	100
Les Corts	203	5	9	15	232	87,5	2,2	3,9	6,5	100
Sarrià - Sant Gervasi	189	11	20	17	237	79,7	4,6	8,4	7,2	100
Gràcia	342	11	45	35	433	79,0	2,5	10,4	8,1	100
Horta-Guinardó	393	58	43	42	536	73,3	10,8	8,0	7,8	100
Nou Barris	471	16	38	37	562	83,8	2,8	6,8	6,6	100
Sant Andreu	315	23	17	33	388	81,2	5,9	4,4	8,5	100
Sant Martí	418	24	37	37	516	81,0	4,7	7,2	7,2	100
Total	4.334	248	451	346	5.379	80,6	4,6	8,4	6,4	100

	Llars ateses			Percentatge de llars ateses		
	Unipersonals	Amb més d'1 persona	Total	Unipersonals	Amb menys d'1 persona	Total
Ciutat Vella	557	389	946	58,9	41,1	100
Eixample	477	405	882	54,1	45,9	100
Sants-Montjuïc	337	310	647	52,1	47,9	100
Les Corts	107	125	232	46,1	53,9	100
Sarrià - Sant Gervasi	128	109	237	54,0	46,0	100
Gràcia	271	162	433	62,6	37,4	100
Horta-Guinardó	232	304	536	43,3	56,7	100
Nou Barris	285	277	562	50,7	49,3	100
Sant Andreu	188	200	388	48,5	51,5	100
Sant Martí	267	249	516	51,7	48,3	100
Total	2.849	2.530	5.379	53,0	47,0	100

	Neteja	Àpats	Bugaderia
Ciutat Vella	133	81	133
Eixample	7	2	15
Sants-Montjuïc	154	61	25
Les Corts	53	1	0
Sarrià - Sant Gervasi	85	0	0
Gràcia	86	17	36
Horta-Guinardó	110	11	2
Nou Barris	106	47	3
Sant Andreu	103	26	7
Sant Martí	15	85	0
Total	852	331	221

3.2 Suport i millora de l'entorn

De manera complementària al servei d'atenció personal, es presten altres serveis de suport i millora de l'entorn per afavorir la qualitat de vida de les persones o famílies ateses. Aquest serveis són els següents: neteja, àpats a domicili, bugaderia, compres a domicili i arranjaments de la llar (taula 12).

Servei d'arranjaments
L'any 2005 s'han fet arranjaments en un total de 289 habitatges.

3.3 Altres modalitats de prestació dels serveis d'atenció domiciliària

- A més dels serveis d'atenció domiciliària prestats de manera generalitzada mitjançant el concurs públic d'àmbit de ciutat, s'han prestat serveis d'atenció domiciliària en altres modalitats:

a) Els habitatges amb serveis per a gent gran incorporen de manera normalitzada l'atenció personal i la neteja de la llar en el conjunt de serveis a prestar. L'any 2005 s'han atès, mitjançant aquest servei, un total de 651 persones grans.
- b)** A més, l'Ajuntament té serveis d'atenció domiciliària en conveni amb entitats d'iniciativa social (Càritas, Creu Roja i Amics de la Gent Gran). Aquests convenis han permès atendre 881 llars.

3.4 Servei de teleassistència

Pel que fa al servei de teleassistència, l'abril de 2005 s'ha signat un conveni amb l'IMSERO que ha permès incrementar, a partir del setembre, el nombre de persones ateses per aquest servei amb l'objectiu de renovar-se els anys 2006 i 2007 i assolir els objectius fixats al Pla Municipal per a la Inclusió Social i al Pla d'Actuació Municipal.

L'any 2005 s'han atès un total de 6.985 persones (cosa que suposa un increment del 59,7 % sobre les 4.373 ateses l'any 2004).

A finals d'any hi havia un total de 6.385 aparells en actiu (cosa que suposa un increment del 60,2 % sobre els 3.986 en actiu a finals de l'any 2004) (taula 13).

Servei municipal de teleassistència. Barcelona, 2004-2005

Taula 13

	2004	2005	% de variació
Aparells instal·lats	3.986	6.385	60,2
Persones ateses	4.373	6.985	59,7

4

Serveis d'atenció a les urgències i les emergències socials

4.1 Centre Municipal d'Atenció a les Urgències Socials

El Centre Municipal d'Atenció a les Urgències Socials presta servei de manera telefònica i presencial les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any. Disposa d'una unitat mòbil que permet el desplaçament dels professionals als domicilis de les persones que requereixen la intervenció social urgent i que no poden acudir al centre.

Atenció permanent d'urgències socials. Barcelona, 2004-2005

Taula 14

	2004	2005	% de variació
Persones ateses	1.985	1.637	-17,5
Entrevistes fetes	2.627	2.008	-23,6

L'any 2005 hi ha hagut una disminució del 17,5 % del total de persones ateses i del 23,6 % del nombre total d'entrevistes realitzades. La intensitat d'intervenció se situa en 1,2 entrevistes per persona atesa (taula 14).

4.2 Servei d'emergències socials

El servei d'emergències socials atén persones i famílies que han estat afectades per sinistres. Està format per professionals de l'àmbit dels serveis personals que estan organitzats en set equips d'intervenció social i donen resposta a situacions d'emergència a partir de l'activació per part del Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament, de la Guàrdia Urbana o del servei d'urgències sanitàries. Ofereix atenció i suport social, trasllat, allotjament temporal i, si escau, derivació a recursos assistencials de més llarga durada.

El 27 de gener de 2005 hi va haver el sinistre del Carmel, que va representar la posada en funcionament d'un dispositiu especial que va durar quatre mesos. Aquest sinistre va requerir l'activació de tots els equips d'intervenció social. El primer mes de l'actuació es van atendre 1.245 persones afectades i es va gestionar allotjament per a un total de 797 persones.

5

Serveis d'atenció a les persones sense sostre

Al mes de març de 2005 s'aprova el Pla Municipal per a la Inclusió Social, on s'explicita el compromís de l'Ajuntament amb tot un conjunt de polítiques socials estructuradores i on es defineix l'oferta de serveis directament vinculats a la lluita contra la pobresa i l'exclusió.

Aquest Pla, seguint les línies marcades pel Conveni de la Unió Europea, planteja incidir en l'exclusió social des d'un punt de vista global que al mateix temps permeti abordar el seu caràcter multidimensional des d'un plantejament general de ciutat inclusiva, però també, de manera específica, la realitat dels col·lectius afectats per les situacions d'exclusió més extrema.

Els serveis d'atenció a les persones afectades d'exclusió social extrema s'estructuren així:

- Serveis d'atenció en medi obert, primera acollida i tractament
- Serveis d'acolliment residencial temporal
- Servei d'habitatges d'inclusió amb suport socioeducatiu
- Servei de centre de dia
- Serveis d'atenció a necessitats bàsiques

5.1 Equips de detecció i atenció al carrer, i equips de primera acollida i tractament

Els equips de detecció i atenció al carrer garanteixen el primer contacte al carrer amb les persones sense sostre, i actuen segons un model proactiu basat en l'estímul de la generació de la demanda i motivació de les persones que es troben al carrer, per tal que acceptin ser ateses en serveis i recursos específics.

Els equips de primera acollida i tractament social atenen persones que han manifestat la voluntat d'entrar en determinats plans d'inserció. Aquests professionals, que fan treballs socials i disposen de suport psicològic, mèdic i jurídic, ofereixen serveis i recursos específics per poder garantir un procés de treball ajustat a les diferents necessitats

de les persones sense sostre. Al mateix temps, els diferents professionals que actuen amb gent sense sostre informen i orienten les persones ateses sobre els diferents recursos i serveis que poden utilitzar.

Els equips de detecció i atenció al carrer estan formats per vuit professionals; l'equip de primera acollida, per dos professionals, i l'equip de tractament social, per tretze professionals.

L'any 2005 es van atendre un total de 2.874 persones, la qual cosa suposa una disminució del 16,9 % sobre les 3.459 ateses l'any 2004 (taula 15).

Servei d'atenció en medi obert. Primera acollida i tractament. Taula 15
Barcelona, 2004-2005

	2004	2005	% de variació
Persones ateses	3.459	2.874	-16,9

5.2 Serveis d'acolliment nocturn

Són serveis d'acolliment residencial temporal per a les persones o famílies que no disposen d'un habitatge i viuen al carrer. L'objectiu és iniciar un itinerari personal d'inserció que permeti la recuperació de l'autonomia personal de les persones acollides o la seva atenció en un equipament residencial d'estada permanent.

L'any 2005 hi ha hagut un increment d'aquest tipus de servei, cosa que significa a la ciutat una oferta de 476 places d'acolliment, les quals suposen un increment del 54 % sobre les 309 existents l'any 2004.

A més, s'ha diversificat la tipologia de serveis amb la incorporació de places de primera acollida operatives tot l'any (Mar Bella i Almogàvers), places d'acolliment residencial d'atencions bàsiques (Meridiana) i pisos d'inclusió social. Aquesta diversitat permet abordar d'una manera més personalitzada els processos d'inserció social de les persones ateses.

L'any 2005 es van atendre un total de 2.275 persones en els diferents serveis d'atenció residencial. Aquesta atenció suposa un increment del 32,9 % sobre les 1.712 persones ateses l'any 2004 (taula 16).

5.3 Servei de centre de dia

El centre de dia és un espai d'acollida, obert de dilluns a divendres de 9 del matí a 8 del vespre durant tot l'any, adreçat a persones sense sostre. S'hi poden dur a terme activitats orientades a potenciar les relacions socials i adquirir o recuperar hàbits personals, higiènics, culturals, domèstics, laborals...

La tipologia d'activitats inclou tant les que són programades i que formen part dels acords del pla d'inserció establert per a la millora personal, com les activitats obertes i de lliure accés, que poden configurar un espai de punt

de trobada en què l'únic objectiu és establir vincles i relacions.

En aquests centres es poden oferir també serveis de cobertura de necessitats bàsiques, com alimentació, dutxes, bugaderia o rober.

El centre de dia de Meridiana (l'únic existent a la ciutat —com l'any 2004—) ofereix la possibilitat d'atenció simultània a 50 persones. L'any 2005 ha prestat servei a un total de 661 persones, cosa que suposa una disminució del 4,2 % sobre les 690 ateses l'any 2004.

5.4 Xarxa d'atenció a persones sense sostre

L'any 2005, a més d'incrementar-se els serveis per a persones sense sostre, s'ha modificat la manera d'abordar l'exclusió social extrema i s'ha impulsat la creació de la xarxa d'atenció a persones sense sostre, en una tasca de

col·laboració entre l'Ajuntament i les entitats que tenen serveis destinats a aquest col·lectiu de persones, per tal d'impulsar un model d'intervenció social integrat.

Serveis d'acolliment nocturn per a persones sense sostre. Barcelona, 2004-2005

Taula 16

	2004		2005	
	Centre	Places	Centre	Places
Acolliment residencial de primera acollida	Meridiana	(hivern) 75	Mar Bella Almogàvers	100 (hivern) 60
Acolliment residencial d'atencions bàsiques	—	—	Meridiana	40
Acolliment residencial d'inserció	Hotels	100	Hotels	100
	Can Planas	50	Can Planas	50
	Sant Joan de Déu	50	Sant Joan de Déu	50
	Santa Lluïsa de Marillac	34	Santa Lluïsa de Marillac	34
Habitatges d'inclusió amb suport socioeducatiu	—	—	11 habitatges	39
Total	5 centres	309 places	7 centres	473 places

6

Serveis de suport a la inclusió social

6.1 Serveis de cobertura de necessitats bàsiques

Són serveis que cobreixen les necessitats bàsiques d'alimentació o d'higiene. Es poden donar en centres independents o bé utilitzant els espais dels equipaments dels centres de dia o dels centres d'acolliment residencial temporal. Els equipaments que presten serveis de cobertura de necessitats bàsiques estan recollits a la taula 17:

Serveis que cobreixen les necessitats bàsiques d'higiene i alimentació. Barcelona, 2004-2005 Taula 17

2004			2005		
	Centre	Places	Centre	Places	
Serveis específics d'higiene	Meridiana	50	Meridiana	50	
Total	1 servei	50	1 servei	50	
Serveis específics d'alimentació (dinars)	Navas, Paral·lel, Prisba, Meridiana	620	Navas, Paral·lel, Prisba, Meridiana	623	
Serveis específics d'alimentació (sopars)	La Terrasseta	148	La Terrasseta	148	
Total	5 serveis	768 places	5 serveis	771 places	
Total	6 serveis	818 places	6 serveis	821 places	

Serveis d'alimentació

El servei d'alimentació es presta a totes les persones a les quals cal garantir una alimentació equilibrada, sanitàriament correcta i adaptada a les seves necessitats. S'adreça tant a persones sense sostre com a persones que, tot i disposar d'habitatge, estan en una situació de fragilitat social que requereix algun tipus de suport.

L'any 2005 s'ha millorat la infraestructura del menjador social del Paral·lel. En el conjunt de dispositius dels serveis d'alimentació, l'any 2005 s'han atès un total de 11.640 persones, cosa que suposa una disminució del 18,2 % les 14.229 ateses l'any 2004. S'han donat un total de 232.754 àpats, cosa que suposa una mitjana de 20 àpats per persona atesa i una disminució del 8,1 % sobre els 253.240 de l'any 2004, en què la intensitat d'atenció va ser de 17,8 àpats per persona atesa (taula 18).

Servei d'alimentació. Barcelona, 2004-2005 Taula 18

	2004	2005	% de variació
Persones ateses	14.229	11.640	-18,2
Àpats servits	253.240	232.754	-8,1

Serveis d'higiene

El servei d'higiene cobreix la dutxa, la higiene personal completa i el canvi de roba. del 0,6 % sobre els 12.932 prestats l'any 2004) a un total de 3.771 persones (un increment del 8,8 % sobre les 3.466 persones ateses l'any 2004) amb una intensitat de 3,5 serveis per persona atesa (taula 19).

L'any 2005 es van prestar un total de 13.005 serveis d'higiene (que representen un increment

Servei d'higiene. Barcelona, 2004-2005 Taula 19

	2004	2005	% de variació
Persones ateses	3.466	3.771	8,8
Serveis d'higiene duts a terme	12.932	13.005	0,6

6.2 Prestacions econòmiques

Ajuts econòmics

Són les prestacions econòmiques destinades a la cobertura de necessitats bàsiques que es concedeixen a persones o famílies en situació de vulnerabilitat econòmica puntual o que es troben en situació de pobresa o exclusió social. L'import total de les prestacions de l'any 2005 ha estat de 2,05 milions d'euros, que suposa un increment de l'11,3 % en relació amb els 1,8 milions d'euros de 2004 (taula 20).

Són ateses en els serveis socials i la majoria fan un procés d'inclusió social orientat a la promoció i millora de la seva autonomia.

Ajuts econòmics. Barcelona, 2004-2005 Taula 20

	2004	2005	% de variació
Atenció social primària (districtes)	1.587.881,22	1.788.025,42	12,6
Atenció social (Sector de serveis personals)	254.722,69	262.539,20	3,1
Total	1.842.603,91	2.050.564,62	11,3

Renda mínima d'inserció

La renda mínima d'inserció és una prestació econòmica bàsica periòdica per a les persones sense recursos econòmics subjecta a un pla personalitzat d'inserció sociolaboral, que gestionen els professionals dels serveis socials d'atenció primària o entitats homologades que l'han tramitada a la Generalitat.

El total de famílies ateses l'any 2005 va ser de 5.285, cosa que suposa una disminució de l'11 % sobre les 5.935 ateses l'any 2004 (taula 21).

Renda mínima d'inserció. Barcelona, 2004-2005

Taula 21

	2004			2005				
	Ajuntament de Barcelona	Entitats	Total	Ajuntament de Barcelona	Entitats	Total		
	Atenció primària	Sense sostre		Atenció primària	Sense sostre			
Demandes noves presentades a l'ICASS	890	103	167	1.160	950	149	0	1.099
Expedients en actiu el 31 de desembre	3.148	175	232	3.555	3.055	210	0	3.265
Expedients atesos	5.123	307	505	5.935	4.281	325	679	5.285

ICASS: Institut Català d'Assistència i Serveis Socials

6.3 Serveis d'habitatge

Habitatges d'inclusió

El servei d'habitatges d'inclusió es va iniciar el 3 d'agost del 2005. És un servei d'acolliment temporal compartit amb suport socioeducatiu, amb l'objectiu d'aconseguir la inserció social i el màxim d'autonomia possible.

Fins al desembre s'hi han acollit 15 persones, amb una mitjana d'estada per persona de 85,1 dies.

Servei de suport per a l'accés

a l'habitatge

El servei de suport per a l'accés a l'habitatge està adreçat a permetre l'accés a un habitatge digne permanent a les persones amb ingressos econòmics més o menys estables però sense una capacitat d'estalvi que els permeti comprar un habitatge.

o famílies amb dificultats econòmiques o socials. El servei incorpora el suport a la recerca d'habitatge per a les persones o famílies amb menys habilitats personals.

L'any 2005 s'han signat un total de 211 nous contractes, cosa que suposa un increment del 2,9 % sobre els 205 signats l'any 2004 (taula 22).

Consisteix a prestar els avals i les garanties, i en alguns casos ajuda econòmica, per facilitar el lloguer d'un pis en el mercat privat a persones

Suport per a l'accés a l'habitatge. Barcelona, 2004-2005

Taula 22

	2004	2005	% de variació
Contractes signats	205	211	2,9
Persones a qui s'ha facilitat habitatge	643	655	1,9

Servei d'emmagatzemament

i custòdia de béns

El servei d'emmagatzemament i custòdia de béns ofereix l'emmagatzematge de béns i estris (mobles, parament de la llar...).

disposar d'un espai per guardar-hi les seves pertinences de manera temporal (d'un a tres mesos).

S'ofereix a les persones o famílies que han perdut el seu habitatge en un procés de desnonament judicial, per tal que puguin

L'any 2005 s'ha prestat aquest servei a un total de 253 persones, cosa que suposa un increment del 13,5 % sobre les 223 de l'any 2004 (taula 23).

Magatzem d'estrís provinents de desnonaments. Barcelona, 2004-2005

Taula 23

	2004	2005	% de variació
Serveis fets	223	253	13,5

7

Serveis d'acció comunitària

6.4 Serveis d'inclusió laboral

Programa d'inserció sociolaboral

Aquest servei es presta mitjançant un conveni amb Barcelona Activa, i s'ocupa de donar suport, per tal de trobar una feina, a persones amb poca qualificació professional o en situació de difícil accés al mercat de treball tot i estar en edat de treballar.

Els professionals del servei orienten, motiven i faciliten formació, i fan el seguiment de les per

sones en aquest procés, amb la metodologia d'itineraris personalitzats d'inserció sociolaboral en fases progressives.

Tot i que hi ha hagut un augment del 20 % de persones usuàries, 311 es van donar de baixa al llarg del procés. Aquest fet ha originat un menor nombre de contractes (disminució del 28 % en relació amb els signats l'any 2004) (taula 24).

Inserció sociolaboral per a persones amb dificultats especials. Barcelona, 2004-2005		Taula 24	
	2004	2005	% de variació
Persones usuàries	499	599	20
Persones amb contracte laboral	173	125	-28

Xarxa d'inserció sociolaboral

Durant el 2005 s'ha impulsat, en col·laboració amb Barcelona Activa, la xarxa d'inserció sociolaboral per a l'atenció de diferents col·lectius (dones, homes, joves, immigrants

joves i adults, persones d'ètnia gitana, persones amb problemes de salut mental). Aquesta xarxa està constituïda inicialment per 36 entitats.

6.5 Convenis i subvencions a entitats d'inclusió social

S'han concedit subvencions a vint entitats amb projectes d'inclusió social, per un import de 105.748 euros. S'han establert convenis amb nou entitats.

Amb relació a l'acció comunitària, el Pla d'Actuació Municipal fixa l'objectiu d'elaborar de manera participativa un programa municipal d'acció comunitària en el context dels serveis personals, el qual dotarà l'acció comunitària a Barcelona d'un marc de referència estratègic, conceptual i metodològic compartit.

El 2005, complint aquest encàrrec, l'Ajuntament ha consensuat amb la Generalitat el document marc sobre l'acció comunitària. El marc municipal pretén donar cobertura i estructurar accions i pràctiques basades en metodologies comunitàries, amb valors relacionats amb la transformació i la construcció de la ciutadania, és a dir, amb la millora de la qualitat de vida als barris i amb formes de treball basades en la proximitat, la quotidianitat, la confiança, la deliberació, la innovació, la transversalitat i l'articulació de xarxes.

7.1 Plans de desenvolupament comunitari

L'any 2005 s'ha aprovat el Marc Municipal per a l'Acció Comunitària. Aquest marc s'ha acordat amb la Generalitat de Catalunya per impulsar conjuntament els plans de desenvolupament comunitari de la ciutat.

Els plans de desenvolupament comunitari de Barcelona han quedat definits de la manera següent:

«Processos polítics d'acció comunitària amb una forta dimensió en el terreny educatiu i dels valors que, a partir d'una visió global, persegueixen un ventall de transformacions i millores d'un territori, amb la finalitat d'augmentar la qualitat de vida dels seus ciutadans i ciutadanes. En aquests processos la participació esdevé l'estratègia i l'element metodològic bàsic per aconseguir els objectius.»

Durant l'any s'han dut a terme onze plans comunitaris als diferents barris i districtes de la ciutat i s'han signat convenis amb les seves institucions i entitats participants (taula 25).

Plans de desenvolupament comunitari per districtes.
Barcelona, 2004-2005

Taula 25

Ciutat Vella	Pla Integral del Casc Antic (PICA)
	Pla Integral de Gent Gran de la Barceloneta
Sants-Montjuïc	Pla Comunitari del Poble-sec
Gràcia	Pla Comunitari del Barri de la Salut
Horta-Guinardó	Pla Comunitari «Carme Amunt»
Nou Barris	Pla Comunitari de Roquetes
	Pla Comunitària de Trinitat Nova
	Pla Comunitari de Verdum
	Pla Comunitari de Torre Baró
Sant Andreu	Pla Comunitari de Baró de Viver
Sant Martí	Pla Comunitari «Fem Besòs, fem ciutat»

7.2 Programes d'intercanvi i solidaritat

Aquests programes estan orientats a crear espais per compartir, apropar les persones i desenvolupar la pràctica de valors de cooperació i solidaritat. Es tracta bàsicament d'intercanviar necessitats per habilitats, sense cap mediació dinerària. Enforteixen els vincles de suport i reciprocitat, es teixeixen solidaritats quotidianes que reforcen el capital social dels barris i constitueixen un nivell bàsic i embrionari d'acció comunitària, el qual pot desenvolupar-se o integrar-se en processos comunitaris més amplis.

Bancs del temps i bancs solidaris

S'intercanvien serveis entre la ciutadania, de manera que es fomenta la confiança i la cohesió social.

Durant l'any 2005 han funcionat cinc bancs del temps, en els quals s'han dut a terme intercanvis individuals (companyia, classes particulars, suport a les necessitats diàries...) i grupals (classes de català, tallers de cuina...).

Promoció del voluntariat i bon veïnatge

Són accions que tenen com a finalitat impulsar processos de solidaritat entre la ciutadania. L'Ajuntament desenvolupa un programa de promoció del voluntariat amb l'objectiu de donar suport a les entitats de voluntariat social, i promoure així la captació, la formació i l'enquadrament de voluntaris i voluntàries per tal que la ciutadania s'impliqui en la millora de la qualitat de vida de la ciutat a través de l'acció voluntària. Així s'estableixen convenis de col·laboració amb entitat especialitzades.

La promoció del bon veïnatge s'orienta de manera específica a impulsar pràctiques de bon veïnatge. Aquest model atén necessitats quotidianes de les persones, i ho fa potenciant la solidaritat dels veïns i les veïnes, que esdevenen agents actius de suport, companyia, atenció i afecte. En aquest sentit, s'impulsen accions en diferents districtes.

Viure i convida

L'objectiu d'aquest projecte, dut a terme en col·laboració amb la Caixa de Catalunya i les universitats, és que persones grans soles que disposen d'habitatge ofereixin compartir la seva llar amb un o una jove estudiant.

L'any 2005 han estat en funcionament 128 parelles de convivència, i es preveu que aquest projecte continuï estenent-se per tota la ciutat.

Un 40 % dels estudiants que hi participen són catalans, un 40 %, llatinoamericans, i un 20 %, d'altres nacionalitats.

7.3 Convenis i subvencions a entitats d'acció comunitària

L'any 2005 s'han concedit subvencions a tres entitats per dur a terme acció comunitària al territori, per un import de 10.000 euros.

S'han establert convenis amb onze plans comunitaris i tres entitats per promoure el voluntariat i el bon veïnatge.

8

Serveis d'immigració i interculturalitat

8.1 Servei d'Atenció a persones Immigrants, Estrangeres i Refugiades (SAIER)

El SAIER és un servei municipal constituït fonamentalment per un conjunt d'actuacions específiques en matèria d'estrangeria i asil que duen a terme diferents entitats, les quals treballen de manera coordinada segons un model de servei integrat. També ofereix informació general sobre recursos i serveis de la ciutat (socials, educatius, sanitaris, laborals...). És un servei totalment consolidat i amb tendència a l'augment.

Servei d'Atenció a Persones Immigrants, Estrangeres i Refugiats. Taula 26
Barcelona, 2004-2005

	2004	2005	% de variació
Usuaris donats d'alta (nous)	17.141	18.473	7,8
Persones ateses	21.545	24.123	12

El 2005, a més, el SAIER ha col·laborat en el procés de normalització de treballadors i treballadores estrangers que es va dur a terme del 7 de febrer al 7 de maig en el marc de l'execució del nou reglament de la Llei d'estrangeria, en tasques d'informació, orientació i tramitació (taula 26).

8.2 Servei de detecció i intervenció al carrer (MEINAS)

Aquest servei ofereix alternatives als menors immigrants indocumentats i sense referents familiars que es troben al carrer, en situació de risc i desemparament, l'edat dels quals és inferior als 18 anys, facilitant-los l'accés als recursos de la xarxa de serveis d'atenció.

La seva principal funció és detectar la situació dels menors als carrers i espais públics de la ciutat, establir-hi un contacte positiu per tal de conèixer-ne la situació, les necessitats i les expectatives, i oferir-los alternatives a la vida que fan al carrer, facilitant-los l'accés immediat o progressiu a la xarxa de serveis d'atenció als menors normalitzada .

En les tasques de detecció s'ha arribat a 277 nois i noies i hi ha 92 menors en seguiment educatiu.

8.3 Servei de mediació intercultural

És un servei que actua de pont entre les persones immigrades i la població autòctona (ciutadania i també professionals), així com també entre col·lectius de diferents cultures, per prevenir i resoldre els conflictes que es puguin donar en les relacions, de manera que s'afavoreix un intercanvi constructiu i la convivència ciutadana (taula 27).

El servei es concreta en diferents línies d'intervenció:

- La mediació intercultural interpersonal, que té com a objectiu la funció d'intermediació lingüística o sociocultural entre professionals i persones usuàries dels serveis socials, per tal de facilitar la comprensió mútua en els principals temes que incideixen en la situació que és objecte del treball.

- La mediació intercultural comunitària, que té com a objectiu facilitar la resolució de situacions i prevenir conflictes comunitaris que impliquin la població nouvinguda i autòctona al territori on emergeix.

Amb relació a la mediació comunitària s'han desenvolupat cinc projectes als barris següents:

- Poble-sec
- Raval
- Casc Antic
- Roquetes
- Raval Nord

Servei de mediació intercultural interpersonal. Taula 27
Barcelona, 2004-2005

	2004	2005	% de variació
Intervencions	832	937	12,6

8.4 Serveis lingüístics

Traducció telefònica

Servei que fa possible la comunicació de la persona estrangera amb els serveis municipals, per facilitar que els professionals entenguin les demandes i donin la resposta més adequada, mitjançant el suport immediat de la traducció telefònica.

L'increment es va acumular als mesos de febrer a maig, durant els quals va tenir lloc el procés de normalització de treballadors i treballadores estrangers previst en el reglament d'estrangeria (taula 28).

Servei de traducció telefònica. Barcelona, 2004-2005

Taula 28

	2004	2005	% de variació
Traduccions	447	754	68,7

Servei de traducció presencial i documental

Servei que permet que les persones immigrants que hagin de ser ateses per serveis municipals puguin disposar d'un intèrpret o traductor presencial i, si escau, també de la traducció de documents que siguin necessaris per a la realització de tràmits.

Tant en la traducció telefònica com en la presencial hi ha la possibilitat de traduir més de 60 llengües. Les llengües més utilitzades han estat el francès, l'anglès, l'àrab, l'albanès, el serbocroat i el romanès.

L'any 2005 s'han fet 3.838 serveis.

8.5 Convenis i subvencions a entitats d'immigració intercultural

S'han donat subvencions a:

- 15 entitats amb projectes de convivència i reconeixement de la diversitat, amb un total de 47.385,43 euros.
- 14 entitats amb projectes d'acollida de persones i famílies novvingudes, amb un total de 36.000 euros.

9

Serveis per a la infància i l'adolescència

9.1 Serveis de promoció social

Els serveis de promoció social posen a disposició de les persones de diferents col·lectius (infants, joves, gent gran) un conjunt d'equipaments, serveis, activitats i prestacions amb l'objectiu de posar al seu abast una proposta atractiva d'activitats que els permeti mantenir una actitud participativa dins la comunitat.

Casals infantils, espais d'adolescents i ludoteques infantils

Són equipaments amb un programa d'activitats per a infants. Disposen de suport educatiu per a monitors i monitores o educadors i educadores. Funcionen en horari extraescolar. Algunes de les ludoteques duen a terme activitats per compartir entre els infants i pares i mares (usos en família).

Hi ha un total de 43 equipaments a la ciutat. Les ludoteques han tingut un total de 94.427 usos. Els casals infantils han tingut un total de 2.722 inscrits. Els espais d'adolescents han tingut un total de 478 inscrits.

Programa de vacances d'estiu

S'adreça a infants i adolescents fins als 17 anys. El programa de vacances d'estiu constitueix una oferta estructurada d'activitats, a partir de la col·laboració d'associacions o entitats que ofereixen estades, colònies, casals d'estiu, rutes...

En total a la ciutat hi ha hagut 54.339 places ocupades.

9.2 Serveis d'atenció social

Xarxa de centres oberts

Els centres oberts són serveis d'atenció diürna, fora de l'horari escolar, que duen a terme una tasca preventiva i donen suport a l'infant perquè desenvolupi la seva personalitat, la socialització i l'adquisició d'aprenentatges bàsics, i es compensin deficiències socioeducatives.

Durant l'any 2005 s'ha impulsat la creació de la xarxa de centres oberts mitjançant l'establiment de convenis de col·laboració entre les entitats i l'Ajuntament.

Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA)

Aquest servei, format per un equip interdisciplinari integrat per especialistes en treball social, pedagogia i psicologia,

atén infants i adolescents i les seves famílies que es troben en situació d'alt risc a causa de maltractaments, negligències, necessitats bàsiques no cobertes...

Elaboren un pla de millora per als infants que inclou mesures educatives i de suport al menor i la família i, si cal, mesures legals de protecció a l'infant o adolescent.

Es presta per delegació de la Generalitat de Catalunya i actua en situacions generalment detectades i derivades des dels centres de serveis socials.

L'any 2005 s'ha produït un lleuger descens (disminució del 4,4 %) en el nombre de menors atesos (taula 29).

Atenció a la infància i l'adolescència en alt risc. Barcelona, 2004-2005

Taula 29

	2004	2005	% de variació
Menors atesos	3.085	2.950	-4,4

Servei d'acolliment familiar

L'objectiu d'aquest servei municipal és possibilitar l'estada d'infants o adolescents en una família d'acollida durant un període de temps acordat, quan la seva no se'n pot fer càrrec de manera adient. Es promou que la família acollidora i la família biològica acordin les condicions d'aquest acolliment.

La família acollidora rep un seguiment i un suport professional i econòmic durant l'acollida.

Durant l'any 2005 s'ha fet una revisió i actualització del model del servei. Per aquest motiu, hi ha hagut una disminució del nombre d'acollits, per tal de delimitar bé la finalitat del servei. En canvi, s'ha augmentat el banc de famílies per poder tenir capacitat de resposta a l'acolliment en un temps limitat.

S'han fet un total de 2.801 estades, amb una intensitat d'acollida mitjana de 186,7 dies (6,2 mesos) per menor (taula 30).

Servei d'acolliment familiar. Barcelona, 2004-2005

Taula 30

	2004	2005	% de variació
Famílies acollidores	29	34	17,2
Menors acollits	23	15	-34,8
Estades	3.742	2.801	-25,1

Servei d'acció socioeducativa

«A partir del carrer»

Aquest servei està adreçat a la detecció d'adolescents i joves que fan del carrer el lloc prioritari de relació per oferir-los acollida, orientació i activitats que els apropin als serveis i equipaments existents al barri.

i informació cap a recursos que donin resposta als interessos dels menors.

Amb els joves més vulnerables s'estableix un pla de treball que implica un seguiment personalitzat.

Treballen de manera coordinada amb els educadors i educadores dels centres de serveis socials i es relacionen amb diferents serveis de la xarxa social i educativa del territori i de la ciutat.

La intervenció, per àrees d'actuació, amb els joves en seguiment personalitzat es detalla a les taules 31 i 32, i a la figura 4.

Una part important del treball és l'atenció individual, en la qual es fa una orientació

Una altra part de l'activitat és el treball en xarxa amb les diferents entitats del territori que participen en el mateix disseny dels projectes o en el seguiment de casos conjunt.

Intervencions individuals del servei d'acció socioeducativa "A partir del carrer" per districtes. Barcelona, 2005

Taula 31

Districte	Joves detectats	Contacte/vincle	Joves en seguiment
Ciutat Vella	477	292	58
Eixample	221	161	27
Sants-Montjuïc	170	88	20
Les Corts	462	359	69
Sarrià - Sant Gervasi	148	144	41
Gràcia	105	92	51
Horta-Guinardó	97	79	43
Nou Barris	87	73	61
Sant Andreu	99	99	61
Sant Martí	39	39	31
Total 2005	1.905	1.423	464
Total 2003-2004	2.069	1.166	436

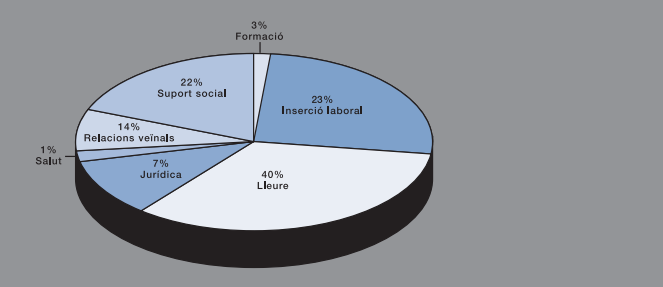
Resum de les intervencions del servei d'acció socioeducativa "A partir del carrer" amb les entitats del territori per districtes. Barcelona, 2005

Taula 32

Districtes	Entitats contactades	Entitats col·laboradores	Participació en el disseny dels projectes	Seguiment conjunt de casos
Ciutat Vella	29	29	14	13
Eixample	31	30	20	7
Sants-Montjuïc	34	33	20	17
Les Corts	20	19	15	6
Sarrià - Sant Gervasi	20	18	6	5
Gràcia	20	18	8	11
Horta-Guinardó	26	24	11	4
Nou Barris	35	32	17	7
Sant Andreu	30	29	21	16
Sant Martí	16	15	7	6
Total 2005	265	249	139	92
Total 2003-2004	357	244	118	59

Intervencions d'acció socioeducativa "A partir del carrer" per àrees d'actuació. Barcelona, 2005

Figura 4

Convenis i subvencions a entitats de promoció i atenció a la infància

L'any 2005 s'han donat subvencions a dotze entitats, per un import de 30.654 euros.

S'han establert convenis de col·laboració amb tres entitats.

10

Serveis per a la gent gran

10.1 Serveis de promoció social

Casals i espais de gent gran

Conjunt d'equipaments i espais per a la trobada, la relació, la participació, el lleure..., de la gent gran de la ciutat.

Els casals i espais per a la gent gran conformen una xarxa de 57 equipaments distribuïts per tots els barris de la ciutat amb funcions d'informació, assessorament i consulta de serveis, activitats i recursos adreçats a la gent gran; promoció de les activitats culturals i lúdiques; suport a les iniciatives individuals o col·lectives de la gent gran, i foment de la participació activa i el protagonisme ciutadà. El conveni de col·laboració signat amb l'Obra Social de "la Caixa" i la Universitat Politècnica de Catalunya ha permès continuar ampliant l'oferta d'aules d'informàtica als casals municipals (taula 33)

Els casals i espais per a gent gran tenen més de 45.000 persones grans inscrites com a socis.

Casals i espais per a la gent gran. Barcelona, 2004-2005 Taula 33

	2004	2005
Nombre de casals i espais	56	57

Targeta Rosa

La Targeta Rosa metropolitana és un servei de l'Ajuntament de Barcelona i l'Entitat Metropolitana del Transport adreçat a les persones més grans de 60 anys o amb discapacitat i que disposin de pocs recursos econòmics, per tal que puguin viatjar gratuïtament, o a preu reduït, en les línies del metro i de la xarxa d'autobusos de l'àrea metropolitana.

El fet de tenir aquest document també permet gaudir de serveis complementaris, com ara disposar d'entrades a museus, al Zoo o a instal·lacions municipals esportives a preus reduïts.

Hi ha un manteniment sostingut del seu ús, amb una lleugera tendència a la disminució (taula 34).

Targeta Rosa metropolitana. Barcelona, 2004-2005 Taula 34

	2004	2005	% de variació
Targetes en circulació a finals d'any	263.501	262.366	-1

Programa de vacances per a la gent gran

Aquest servei de l'Ajuntament de Barcelona ofereix la possibilitat de viatjar mitjançant l'atorgament d'ajuts econòmics o beques a les persones grans de la ciutat amb més dificultats econòmiques.

Els viatges són oferts en conveni amb l'IMSERSO i tenen com a destinació diferents llocs de la península Ibèrica i les Balears, durant el període de gener a abril.

Aquest conveni ha permès concretar una oferta a les persones grans d'un total de 2.000 viatges.

Fa anys que es manté aquest tipus d'oferta. Les millores introduïdes en la gestió han fet que s'hagin pogut reutilitzar les anul·lacions a causa d'imprevistos, cosa que ha permès que un nombre més elevat de persones poguessin gaudir d'aquests viatges (taula 35).

Vacances per a la gent gran. Barcelona, 2004-2005

Taula 35

	2004	2005	% de variació
Places ofertes	2.000	2.000	0
Places sol·licitades	3.200	2.794	-13
Viatges fets	1.719	1.779	3,5

10.2 Serveis d'atenció social

Serveis d'alimentació per a la gent gran

A més dels 331 àpats a domicili que s'han servit el 2005 a llars de persones grans, hi ha alguns casals de gent gran que tenen menjador on també se serveixen dinars a preus reduïts.

la família no pot tenir-ne cura. Les persones reben els serveis oferts per la residència, tant personals (alimentació, higiene, salut...) com socials (activitats culturals, de lleure...). Les estades tenen lloc, mitjançant un conveni amb la Diputació Provincial de Barcelona, a l'equipament situat a les Llars Mundet.

Serveis d'estades temporals

per a la gent gran (Programa Respir)

Aquests serveis ofereixen atenció residencial a persones grans que viuen habitualment a casa seva i són ateses per la seva família, en moments que, de manera temporal,

La capacitat d'atenció d'aquest servei està condicionada per la disponibilitat de places d'aquest equipament. És un servei ben valorat per les famílies, la qual cosa explica l'increment de la seva demanda (taula 36).

Estades temporals per a la gent gran. Barcelona, 2004-2005

Taula 36

	2004	2005	% de variació
Sol·licituds	534	680	27,3
Persones grans acollides	309	311	0,6

Servei d'Acolliment i Urgències

per a la Vellea (SAUV)

El SAUV atén persones grans que es troben en situació d'urgència social i requereixen una actuació immediata, als quals se'ls ofereix un acolliment residencial temporal i atenció a les seves necessitats bàsiques (allotjament, alimentació, salut i higiene...), mentre es troben

els recursos més adients per tractar la seva situació.

L'atenció es presta en vint places a les Llars Mundet mitjançant un conveni amb la Diputació de Barcelona, o en places de residències privades de la ciutat (taula 37).

Acolliment d'urgències a la gent gran. Barcelona, 2004-2005			
	2004	2005	% de variació
Places	94	130	38,3
Persones grans acollides	232	355	53

Habitatges municipals de gent gran

Són equipaments destinats a persones més grans de 65 anys que tenen autonomia però que necessiten algun tipus de suport perquè puguin continuar fent vida independent. Es presta en dues modalitats: habitatges tutelats (que depenen exclusivament del Sector de Serveis Personals) i habitatges amb serveis (desenvolupats en col·laboració amb el Patronat Municipal de l'Habitatge).

perquè puguin gaudir d'una vellea autònoma i participativa.

Els habitatges estan dissenyats amb capacitat per a dues persones per permetre, si n'hi ha, l'atenció de la parella; en el cas de persones soles, no han de compartir l'espai amb ningú més. Aquesta raó explica la diferència entre les places existents i el nombre de persones acollides.

Disposen d'una sèrie de serveis complementaris (neteja, bugaderia, teleassistència...) per garantir el confort i la seguretat de les persones grans, tant en l'àmbit comunitari com en l'individual,

La programació del servei d'habitatges amb serveis per a gent gran preveu incrementar progressivament aquest servei a la ciutat (taules 38 i 39).

Habitatges tutelats per a gent gran. Barcelona, 2004-2005			
	2004	2005	% de variació
Punts de prestació	2	2	0
Places d'habitatges	71	71	0
Persones grans acollides	72	86	19,4

Habitatges amb serveis per a gent gran. Barcelona, 2004-2005

Taula 39

	2004	2005	% de variació
Punts de prestació	6	8	33,3
Places	601	999	66,2
Persones grans acollides	298	591	98,3

Centres residencials

Els centres residencials són equipaments adreçats a acollir i donar atenció, de manera permanent o temporal, a persones més grans de 65 anys que no poden fer les activitats de la vida quotidiana (neteja de la casa, higiene personal...) o que necessiten una atenció constant (per malaltia, edat molt avançada...)

i no disposen del suport familiar o d'altres persones per continuar vivint a casa seva.

El nombre d'equipaments i d'oferta de places s'ha estabilitzat, per la qual cosa la capacitat d'atenció està limitada per la rotació que presentin les places (taula 40).

Residències per a gent gran. Barcelona, 2004-2005

Taula 40

	2004	2005	% de variació
Punts de prestació	4	4	0
Places	293	293	0
Persones grans acollides	389	352	-10

Centres de dia

Als centres de dia s'ofereix acolliment diürn a persones més grans de 65 anys que no poden fer les activitats de la vida quotidiana (neteja de la casa, higiene personal...) o que necessiten una atenció constant (per malaltia, edat molt avançada...) i que disposen de suport familiar, cosa que els permet romandre al seu domicili.

com l'oferta de places, per la qual cosa la capacitat d'atenció depèn de la rotació de les esmentades places (taula 41).

Convenis i subvencions a entitats de promoció i atenció social a la gent gran
L'any 2005 s'han donat subvencions a setze entitats per un valor de 55.785 euros. S'han establert convenis de col·laboració amb sis entitats.

Centres de dia per a gent gran. Barcelona, 2004-2005

Taula 41

	2004	2005	% de variació
Punts de prestació	2	2	0
Places	70	70	0
Persones grans acollides	65	87	33,8

Consell Editorial de l'Ajuntament de Barcelona

Carles Martí, Enric Casas, Alfredo Jorge Juan, Jordi Martí,
Victor Gimeno, Màrius Rubert, Joan Conde, M. Glòria Figuerola,
Joan A. Dalmau, Carme Gibert, José Pérez Freijo

Memòria 2005. Direcció de Benestar Social

© Ajuntament de Barcelona

Edició: Ajuntament de Barcelona

Maquetació: La Factoria dels Anuncis

Assessorament lingüístic: Polyglota, SL

Assessorament editorial: Rosa Chico

Impressió: Index

DL:

Imprès en paper ecològic

www.bcn.cat/publicacions

